

צ'בזטי מזהר"ן

קמא

דף נג: נד.

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה מא

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(ה"מ שמו שמה)

מאמר רקודין

מספה"ק לקוטי מוהר"ן

לשון רבנו, זכרונו לברכה

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו

הקדמה

רבינו מבאר בה ג' עצות כיצד לזכות לשפע הנמצא בבנינה עילאה. כל עיצה היא לזכות לשפע אחר. הכלל בכולן שצריך להמתיק את הרגלין, דהיינו להבריח את החיצונים הנאחזים בהם, וזה ע"י המתקת הדין בשרשו שבבנינה, כי כל דין לא נמתק אלא בשרשו. וכשמתקן את הרגלין, אזי כשם שרגלי המלכות עולות מבחי' רגליה יורדות מות, כך גם רגלי הבינה נתקנות ונעשות מוחין לזעיר, כידוע הכלל שנה"י דעליון נעשה חב"ד לתחתון. וחכמה ובנינה הם השפע הנכסף.

הכלל חוזר בכל ג' העיצות אבל הבטוי למעשה משתנה דהיינו –

בעיצה ראשונה שהיא הרקודין, אזי הבינה היא יין המשמח, שצריך להשקות בין את הצדיק כי הוא לגביו שרש הגבורות שבבנינה¹, ועי"ז נמתק הדין בשרשו וזוכה לשמחת לב, והשמחה בלב צריך שתתפשט עד הרגלין ואזי ע"י רקודין מבריח את החיצונים מהם. ואזי נעשים רגלי הבינה, חכמה ובנינה אצלו, וזוכה ומקבל בכורה וברכה שהן החכמה ובנינה.

בעיצה השניה ע"י פדיון דהיינו שמניח צדיק את ידיו על הממון שהוא בחי' עמודים דהיינו בחי' מעמיד בחי' רגלין, ומבריח את דיני החיצונים מהם ע"י שמכוין ששתי ידיו הם בחי' ג"פ יד גמט' מב ומתעורר השם מ"ב שבבנינה שבו ז"פ ו' אותיות ומכוין להמשיכם אל הממון ונעשה בחי' ווי העמודים (בחי' ווי הכסף שממתיק העמודים המצופים זהב) ואזי נעשים רגלי הבינה מוחין אצלו להיות שמח בחלקו שנעשה ממון של נתינה וחסד ונמתק הבחי' עושר השמור לבעליו לרעתו ובחי' יש לו מנה רוצה מאתים.²

בעיצה השלישית ע"י שממלא גרונו של ת"ח בין נמתק הדין בשרשו שבבנינה שהיא בחי' יין המשמח נמתקים הדינים שברגלין שהם הת"ח ואזי זוכה ליסוד דבינה שנעשה אצלו דעת כנ"ל דנה"י נעשים חב"ד. ויסוד נקרא שלום ואזי זוכה ל"בשלום" שהם שע"ח נהורין דהיינו ש"ע נהורין המאירים משם מ"ב שבבנינה עם הח' חיוורתי (שהם עשר יודין שבשני שמות עב שהן שני שמות הויה במילוי יוד הרומזים ללובן העליון שבעתיקא קדישא שהיא בינה כתר דז"א) כי שע"ח גמט' בשלום גמט' מלבוש. וזוכה להשגות אלוקות בלבושים מתוקנים בלא רבוי אור, דהיינו תיקון הדעת, השגות עוה"ב שהיא הבינה.

עד כאן הקדמה

גבת תשע ירושלים אדר תשפא ירושלים

³ כך מתבאר מהעובדא שיעקב אבינו הביא את היין לאביו יצחק ולא שתה בעצמו. אבל מאידך מפורש בסמוך נמצא שע"י רקודין ששותה יין וכו' משמע ששותה בעצמו. וצ"ל שתלוי במי מדובר ודווקא מי שהוא בעצמו בחי' רגלין כמו יעקב ונדב ואביהו הם צריכים את ההמתקה דייקא במי שמעליהם. או שזה תלוי במדת הפגם כל אחד לפי בחינתו. צ"ע כי מבואר לקמן שכל ת"ח הוא רגלין, וא"כ מדוע צריך למלאות גרונו ולא שהוא ימלא גרון הצדיק הגדול ממנו? ושם כתבתי שאמנם לא ממתיק את עצמו אלא את המשקה אותו שהוא רגלין ביחס אליו. אלא שעדיין צ"ע לאיזה עניין מבואר שהוא בעצמו בחי' רגלין. וכן המזבח הוא רגלין משמע שהכח שלו להמתיק את הממלא גרונו יין זה כיון שהוא בעצמו יש בו חי' רגלין. ואולי הרגלין שבת"ח הם בחי' הדינין המתערין מינה שיש בבנינה עילאה דהיינו שהם דינים קדושים ועל כן הממלא גרונו יין נמתק בשרשו שברגלי הת"ח.

³ סוד הפדיון צ"ע שאדם שיש לו צרה בא לצדיק וכל תיקונו הוא להמתיק את הדין שבממון דייקא, וצ"ע הקשר של הממון לצרתו שאפשר שהיא כגון מחלה או כל דבר שאינו תלוי בחוסר הממון.

ואולי אפ"ל כמו שבגשמיות הממון מעמיד את האדם, כך שיבור תאוות ממון הוא המעמיד של עבודת ה' והאמונה של האדם. כי עיקר האמונה נבחן בתאוות ממון שהיא כלל כל הע"ז כמבואר בתורה כג והיא בחי' פגם הברית עי"ש אות ג'. לכן על פי רוב סיבת צרתו היא התאוות ממון דהיינו הפגם אמונה שלו לכן כשנותן לצדיק אמיתי כפי שצריך לתת ועב"פ קצת יותר מיכולתו שע"ז יוצא ממנו כל הדינים כמבואר בתורה רפ הצדקה הזו היא כבר קצת תיקון כללי לממון כמבואר בתורה כט ועוד עם כוונת הצדיק שמחבר בכוונתו את ווי השם מב עם העמודים דהיינו הממון ממתיק בשרשם את כל הדינים שמחמת הממון מעל אותו האיש, ע"י שממשיך לו מוחין של הסתפקות דהיינו אמונה ונמתקים כל הדינים והחרון אף.

תורה מא [י]

בענין **ריקודין** אומר רבינו הנה איתא בע"ח דף כ"ב [י] (צ"ע שם לא מצאתי) ו/ **הברכיים היינו הרגלין הם נ"ה בחי'** שתי הספירות נצח והוד, ובהם ניכר הריקוד שכופף הברך ומרים העקב, **והם עוקבין** ו/ **אולי** כוונתו שהם תמיד יחד (כידוע שנצח והוד נזכרים כמעט תמיד יחד) כמו עוקבין זה אחר זה. **ועקב מספרו 172 גי' ב"פ אלקים** [י] ו/ כי אלקים מספרו 86 וב"פ עולה 172 דהיינו קעב, **שהם דינים** כי שם אלקים מורה על הדין/ ו/ ועיקר אחיזת הדין בעקב/ ו/ כיון שהוא המקום המגושם באדם/ ו/ והנמוך ביותר בסוף הקומה סמוך לארץ ושם אחיזת הקליפות בבחי' רגליה יורדות מוות שעל כן צריך לנעול נעלי עור דייקא לשמירה כמבואר בכוונות שעשה לי כל צרכי בברכות השחר, **שיש שם** ברגלין **אחיזה לחיצונים כידוע** [י] ו/.

^ד תורה זו לשון רבינו ז"ל לא ידוע מתי והיכן נאמרה

^ה צ"ע כוונתו כי במהירות תקס בשקלאו דף כב הוא שער העקודים פ"ה ופ"ו. ובמהירות תקמב קראץ דף כב הוא שער העקודים פ"ו פ"ו

^ו **צ"ע אולי** כוונתו לשער כב פ"ג שם נזכר המבואר לקמן דאמא מינה דינין מתערין. אבל עניין עקב ב"פ אלקים לא נזכר שם אלא בשער לח.

^ז נקט עוקבין ולא עקבין, דמשמע שרומז לביאור המילה ולא לעצם העקב שהוא בחי' רגלין.

^ח **וצ"ע פירוש** המילה עוקב ועיין מכות עה"פ (הושע ו' ח') גלעד וכו' עקובה מדם א"ר אלעזר שהיו עוקבין להרוג נפשות ופרש"י אורבין. והערך פירש מערימין. וכן כתוב עקוב הלב בירמיהו יז ט. וכן כתוב ויהוא עושה בעקבה.

^ט **וכוונת רבינו** צ"ע למאי נפ"מ שעקב מלשון עוקב ואולי רוצה לומר שהם תמיד יחד נצח והוד כאילו עוקבים זה אחר זה. דהיינו שבכל פסיעה עוקב אחר הגודל פעם של נצח אחר ההוד ובשניה של הוד אחר של נצח.

^י ועל שם זה נקרא העקב עקב כי כל פסיעה עוקב אחרי האגודל וכן לשון חז"ל ד"פ בש"ס (כגון שבועות יז.) כשרצו לתאר הליכה איטית במיוחד אמרו עקב בצד אגודל. אבל בסתם הליכה היא העקב תמיד עוקב אחר האגודל ובא לפניו.

^{יא} ולכן עקב גם לשון סיבה כמ"ש בראשית כבי ח עקב אשר שמעת בקולי. כי יש סיבה ומסובב וכל סיבה עוקבת אחר המסבב אותה.

^{יב} עיין עץ חיים שער לה פ"ד מ"ת

^ט **עץ חיים** – שער לח פרק ד מ"ת – גם ענין זה הוא חטא של אדה"ר בעץ הדעת טו"ר כאשר בארנו לעיל כי זהו מקומו והוא עצמו משארז"ל (ב"ר יט ח) שחטא חוה היה שסחטה ענבים ונתנה לו. ופירוש הענין כי הנה העקביים של לאה הנכנסין בכתר רחל הם בחי' ענבים גימטריא עקב בסוד עקב ענוה הנ"ל והיין שבענבים הם דינין שבבעקביים האלו. ונודע שאין החיצונים ניוונין אלא מפסולת היין מן השמרים שבו שהם שיורי הדין הקדוש. (וחוה גרמה) והנה זה השפע שיונקים החיצונים הוא דין קשה והוא יין עבור מלא שמרים והוא בלוע תוך העקביים של לאה דמיון היין הבלוע תוך הענבים וחוה סחטה אותן ענבים וכוונתה היתה שעי' הסחיטה היא יצאו השמרים הבלועים שם. ומהם שתו אדם וחוה מן היין והוא כוס התרעלה חלק החיצונים הנקרא סטרא דמותא ולכן נעשו בענין המיתה וגרמו עליה מיתה. ואפשר גם כן שזה סוד מיתת רחל מחמת התרפים כמאמר רז"ל. והבט נא וראה כי ענבים גימטריא עקב כנזכר לעיל. לכן אין נדרכות הענבים להוציא מתוכם יינם אלא בעקביים. וענבים אלו הם לשון רבים שהם ב' עקביים הנ"ל אשר כל א' מהם הוא נקרא אלקים, להיותה דינין כנ"ל. והנה ב' רגלים הם ב' שמות אלקים (ועם י' אותיות שלהם ג"כ גימטריא ענבים) והם גימטריא עקב כי אלהים שהוא שורש הדין בבחי' ענבים ובתוכו גנוז היין ומובלע בתוכו. ולפי האמת כיון שהם ב' שמות אלהיים וגם ענבים מיעוט רבים שנים, למה הם גימטריא עקב כנ"ל שהוא לשון יחיד? הענין כי להיותן מובלעים ב' העקביים בכתר דרחל כנ"ל מתאחדים ונעשים עקב אחד וזה עקב ענוה ולא כתיב עקבי הענוה.

^י **א-ל-פירושו** כח כמ"ש יש לאל ידי נמצא אלקים פירושו כוחות וכיון שמייחסים לו ית' כוחות רבים זה בחי' דין כי בבחי' חסד אין מייחסים לו ית' אלא כח אחד אבל בחי' הרבים מורה על הדין.

^{יא} **והעניין נ"ל** כי הדינים הם במלכות דהיינו מדרגה הנמוכה בבחי' השכינה השוכנת למטה אצל הרבים ושם הם הדינים להעניש את הרשעים שהם בחי' הרבים ולהכניע את הרע המעלים את כח השפעת טובו וחסדו ית' שהוא בחי' אחד.

^{יב} **לכן ברגלין** שהם המדרגות הנמוכות שם נעלם אחדותו ית' ונדמה שיש כוחו רבים בחי' אלקים ואזי הוא העלם החסד שעי"ז ניתן אפשרות לחיצונים להאחו ולניק דהיינו לעלים יותר את האמת.

^{יג} **עיין תורה קסט** שתחילת כל גזר דין תחילה נמסר לרגלין שהם הרצים להוציא לפועל ולכן כשיש דין אי אפשר לרקוד כמבואר שם. וצ"ע אם העיצה המבוארת כאן תועיל גם לדין הנ"ל או רק לאחיזת הדין שלא ע"י גזר דין. וכן מסתבר שהרי גזר דין קשה מאד לבטל כמבואר בתורה ה' ובגמ' ר"ה יז.

^{יד} **וזהו שאמרו חז"ל** על אדם הראשון שאפילו תפוח עקיבו מכהה גלגל חמה. ילקוט שמעוני תהלים עה רמז תתיא

^{יז} עיין קהלת יעקב ערך המון ועיין ברכות ו. הני ברכי דשלהי מנייהו ווהר משפטים קיב: ובקהלת יעקב ערך הן את ב' יוגע בכך ירך יעקב וכו' עוד עיי"ש ערך רעה.

^{יח} **עיין תורה פו** – הנה ידוע פי בימי החל הוא שליטת החיצונים, וערב שבת קדש בין השמשות אין להם שליטה כלל. כמו שמוכא בזהר הקדוש: **כד אתקדש יומא בדין יתפרדו כל פועלי אגון**. ועקר שליטה שלהן בימי החל, הוא בבחינות רגלין, שאין מניחין לאדם לילך בדרך השם יתברך. דאיתא בגמרא (ברכות ו): **הני ברכי דרבנן דשליה מניהו, ובשבת קדש חוזרין להם כח ההליכה, כמו שכתוב (ישעיה נ"ח):** **"אם תשיב משבת רגלך", הינו כמו שאמרנו, שבשבת קדש יכול לילך בדרך השם יתברך:**

היסוד הזה שאחיזת החיצונים ברגלים נמצא בכמה תורות עיין תורה י' אות ח, תורה סז אות ד' ואות ה', תורה טט, תורה קלט, תורה רעז, ועיין בזהר כ"פ עה"פ (משלי ה' ה') רגליה יורדות מות כגון בשלח מות: תצוה קצו: ועוד. ועיין תורה יא ביאור מאמר רב"ח ד"ה דקאי עד קרסוליה במיא. ועיין תורה נד אות ב'. ותורה פא תניא

והפעולה להבריה החיצונים משם, היא שימשיך לתוך הברכים את הגבורות משורש הבינה כי שרש הגבורות הם הבינה, כלשון הזוהר דמינה דינין מתערין, ולמעשה יבאר לקמן שהכוונה לשמחת לב (כי הלב הוא בחי' הבינה כמבואר בפתח אליהו בינה לבא ובה הלב מבין) שמתעורר ע"י שתית יין של מצוה/ט"ו, **וכשממשיך שורש הגבורות מבינה** דהיינו כי תחילה ממשיך משרש הבינה לבינה, דהיינו שמעורר שמחת מצוה בליבו, ואח"כ מבינה לרגלין, בבחי' "לבו נשא את רגליו" לרקוד, אזי^ט **החיצונים בורחים משם, והוא לוקח הבכורה והברכה** כדמצינו ביעקב, וכפי שיתבאר לקמן, **שזה בחי' ברכיים [י"ז/י"ח]** הבכורה וברכה הם חכמה ובינה/ט"ו ונקראים בחי' ברכיים, דהיינו רגלין, כי הם נמשכים מבחי' רגלי עולם העליון (בינה בחי' העוה"ב) שנעשים חכמה ובינה אצלנו/כ"ב. **ושורש הבכורות** דהיינו הבינה נקרא **יין כידוע/כ"א [כ"ב/כ"ג], וזה יין המשמח/כ"ד/כ"ה. וזה שכתוב ביעקב** שנקרא על שם העקב דהיינו הרגלין

^{טו} **עיינ גם בשיחות הר"ן על תורה י' ובתורה פא תנינא שם מדבר מריקודים וחוזר ומבאר שדווקא בשמחה של מצוה וזמן של מצוה כגון חתונה ימים טובים. וכן לקמן מבואר ויבא לו יין וישת ומבואר במדרש שהיה בליל הסדר של פסח דהיינו יין של מצוות ד' כוסות.**

^{טז} גם בדפ"ר אזי ובתשכ"ט - א

^{יז} עיינ ע"ה שער כה דרוש א מ"ב

^{יח} **הקשר בין בכורה ברכה וברכיים** נ"ל לבאר בפשטות כי בכורה היא הראשית חכמה כמבואר בתורה א' והוא השפע בעצמו שאין בו תפיסה אלא בנינה בריכה עליונה (כידוע שאמא בונה ומגלה את טיפת החכמה שמקבלת מאבא) והברכה לשון המברך את הגפן שממשיך את שפע הבכורה ראשית חכמה מבינה אל המתברך וזה לשון ברכיים דהיינו רגלין שהם כח ההליכה והולכה מלמעלה למטה.

^{טט} **כמבואר בקהלת יעקב ד"ה בכורה דיעקב ועשיו. מועתק לקמן**

^כ **כי הכלל שתמיד מדרגה הנמוכה של עליון נעשית מוחין אצל התחתון. וכמובא שנה"י דבינה נעשים חב"ד וד"א.**

^{כא} **עיינ קהלת יעקב - ערך יי - יין אמרו רז"ל שהוא סוד, יין בגימטריא סוד במסכת סנהדרין, בתשובת דבני רבי חייא לרבי סנהדרין ל"ח ע"א, ובמדרש שיר השירים (פרשה א' אות י"ט), ונראה לי הטעם כי יין מרומז לבינה שהוא בחינת סוד שאין שם השגה, כמו שאמר שלח תשלח את האם ואמר רז"ל (בראשית רבה פרשה מ"ט אות ב') מתחילה היה סודו ליראיו ואחר כך לישרים ואחר כך לנביאים, והוא מובן על פי מה שכתבנו בסוד בחינת בינה ומבינה נמשך מתחילה לקו השמאל גבורה והוא בחינת יראה גימטריא גבורה, ואחר כך נמוגת בקו האמצעי תפארת שנכלל מבחינת גבורה ומשם יורד אל נצח הוד, וזה שאמר מתחילה ניתן הסוד בינה ליראיו בחינת יראה גבורה, ואחר כך לישרים קו הישר קו אמצעי תפארת, ואחר כך לנביאים נצח הוד בחינת נביאים, וזה ומבינה נביאים, ועל כן יין נוטריקון יראים ישרים נביאים:**

יין רומז על בינה ושמן על חכמה, ובחינת היין הוא גלוי כמו שאמר (ערובין ס"ה. סנהדרין ל"ח). נכנס יין יצא סוד, וכן כתיב (ישעיה כ"ד י"א) צווחה על היין, כי על ידי היין אדם מגלה סוד צועק בקול.

^{כב} כי היין והבכורה בסוד הבינה ועיינ קהלת יעקב ערך בכורה דיעקב ועשו.

^{כג} **עיינ קהלת יעקב - ערך בכ - בכורה דיעקב ועשו - סוד העניין מה שקנה יעקב הבכורה, כי בכורה הוא סוד חכמה ובינה ועל כן בכורה גימטריא ע"ב קס"א שהם בחינת חכמה ובינה, וכן בחינת דעת נקרא בכור כמו שכתבתי לעיל בערך בכור, והנה יעקב ועשו היה זה לעומת זה, זה בחינת זעיר דקדושה וזה בחינת זעיר דקליפה, ורצה יעקב אבינו להציל ממנו בחינת ג' ראשונים שלא יינק מהן עשו, על כן קנה ממנו הבכורה שלא יהיה לו חלק בג' ראשונים ושלא יהיה מגע נכרי, על כן המשיכו למטה ויהיב חולק גרסין למגרר לחם ונזיד עדשים ולא יהיה חלק למעלה בג' ראשונים, והנה אף שהבכורה כתבנו שהוא סוד ג' ראשונים מכל מקום עיקרה הוא בחינת חכמה כמו שכתבתי בערך בכור שרומז על חכמה, וכן בכור אותיות ברוך שהוא בחכמה כמו שכתבתי בערך ברוך, והברכה הוא בבינה שנקרא ברכה בסוד איהו ברוך ואיהי ברכה (פרי עץ חיים שער הברכות פרק ג'), ועל כן הבכורה קנה מאתו בעת מות אברהם שסוד אברהם היה מבחינת חכמה, ונודע כי בהסתלקות הצדיק יכול צדיק אחר לבוא למדריגתו כמו שכתב ורח השמש ובא השמש, ועל כן ויגדלו הנערים ורצה יעקב לירש עטרת זקנים ויבוא לבחינת חכמה כאברהם ולסלק עשו מאתו על כן לקח מאתו הבכורה, והברכה לקח מאתו לעת זקנת יצחק ובא לבחינת בינה, וזה סוד כי זקן יצחק, ועל כן ויבא לו סוד יין המשומר, ועל כן חנוך מט"ט אמר דארמי ליה מיא גו היין, דהיינו שיעקב כבר היה לו יסוד אבא מן הבכורה שורש מאברהם כדכתיבנא, ועל כן ארמי מיא לגו יינא סוד יסוד אבא גו יסוד אמא, ואז לקח הברכה שהוא בחינת בינה על ידי יצחק שהיה שורשו מבינה, ועל כן נאמר בברכה ויתן לך האלהים סוד האלהים הידוע היא בינה שנקרא אלהים חיים, ולפי שיעקב כבר היה לו בחינת חכמה היה בנקל לו לבוא לבחינת בינה, וזה שאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך, ודרשו רז"ל בחכמת תורתו שהתורה מבחינת חכמה, ועל ידי החכמה לקח גם הברכה שהוא סוד הבינה, ועל כן במרמה גימטריא הוי"ה פשוט ומלא ביוודין וריבוע ע"ב, הוי"ה ע"ב קפ"ד גימטריא במרמה וכל זה בחכמה, ועיינ בערך מזימות שכתבנו ענין נאות מענין הברכה והבכורה ע"ש:**

^{כד} **עיינ קהלת יעקב - ערך יצ - יצחק הוא ממתיק ב' אלהים על ידי מילוי ס"ג כנודע מסוד הבכיה שכתב הרב ז"ל (ליקוטי תורה חיי שרה ובטעמי המצות ויחי), עיינ בערך המתקות דינין, ועל כן יצחק עם הכולל גימטריא שני פעמים אלהים ומילוי ס"ג, ועל כן היה בשעת עקידה ל"ז שנה שאז היה כוחו גדול על ידי ל"ז זה שהוא מילוי ס"ג להמתיק הדינין דאלהים, שזה סוד העקידה לאכללא אשא במיא, וזה שאמר שרה (בראשית כ"א ו') צחוק עשה לי אלהים כי הדין כשנמתק בא ממנו שמחה בסוד יין המשמח, ויצחק שהמתיק שני אלהים נעשה מאלהים בחינת צחוק, וזה שאמר צחוק עשה לי אלהים שעשה לי בחינת אלהים לצחוק ושמחה:**

גם עיינ פרס רמונים - שער כג פ"י - יצחק מצד הגבורה נקרא יצחק והטעם כי יצחק אבינו מרכבה אליה כדפי' בשער הכנויים. אמנם נקרא יצחק באותה בחינה שיצחק מרכבה אליה ועל שמה נקרא יצחק והיא מלשון שמחה ושחוק. וכבר נודע כי השמחה והשחוק בצד הגבורה וראייה גדולה מן הלויים בשירה. והוא דוקא בבחינת יין המשמח לא המשכר. וכן נתבאר בזה פרשת וירא (דף קיח) ופירש שם כי יצחק הוא חדוה בסוד חלוף אש במים ומים באש ואפשר כי מטעם זה נקרא יצחק בלשון עתיד הכונה דין שיהפך לרחמים ולצחוק:

ששם אחיות החיצונים כשראה שהוא בחי' ברכיים/כ"ו [כ"ן במקום דין, כי ב"פ אלקים דהיינו ב"פ 86 עולה קעב, עם יו"ד אותיות של הב"פ אלקים הם גימ' יעקב, אזי הבין שהוא צריך המתקת הדין ממקום הגבוה יותר ממנו, אזי המשיך שורש הגבורות בחי' יין המשמח על ידי שהביא יין לאביו יצחק שהוא שרש הגבורות בבינה, כמ"ש (בראשית כז) [כ"ח] ויבא לו יין וישת, להמתיק שרש הגבורות בבינה ששם שורש של הברכה.

נמצא ע"י ריקודין, דהיינו ששורה/כ"ט [כ"ט] יין המשמח שהם שורש הגבורות שבבינה [ל' /לא]. ונמשכין למטה בתוך הרגלין, היינו שמרקד בחי' לבו נשא את רגליו/ל"ב, בזה מגרש החיצונים

כ"ה צ"ע שיין השמחה דווקא בשרש הגבורות. ובאמת מצינו כה"ג במה שיצחק אבינו שמדתו פחד יצחק ולקמן מבואר שהוא שרש הגבורות הקדושות שבבינה הוא נקרא יצחק דייקא ועל שם הצחוק דייקא.

ואולי אפשר לומר הטעם כי מבואר בספרים גדר הצחוק שהוא בחי' מהלך מסוים שנקטע לכן כשאדם הולך ופתאם מועד צוחקים וכן סיפור במהלך מסויים ולפתע מתברר שאינו כן הוא מעורר צחוק והטעם כי שרש הצחוק בבחי' הדין בחי' אור חוזר לשרשו כי המהלך הישר הוא חסד אבל הקטיעה ומה שנפסק לפתע הוא בחי' דין. והכי נמי השמחה האמיתית היא בהש"י, ודייקא כיון שנדמה להנסתר והנעלם ביותר בבריאה וכשיתברר ההפך עד כמה דייקא הוא הדבר היותר נמצא ופועל בה אזי היא עיקר השמחה בו ית'. וכמ"ש בשמחה תצאו (מהגלות)

ועיין קומוץ המנחה לר' צדוק הכהן ח"ב אות [מא] - ותצחק שרה בקרבה. - הוראת לשון צחוק על דבר שא"א להאמין ומ"מ הוא כן. כמו כל השומע יצחק לי. בן הגר המצרית מצחק. העבר העברי לצחק, ודבר זה ברור בכל מקום. אבל אם אינו מאמין כלל אינו נקרא צוחק רק מתלווץ וכן שרה האמינה רק חשבה זה לפלא.

אבל צ"ע א"כ שכל קטיעת מהלך גורם לצחוק מדוע כשמודיעים לפתע על פטירת אדם אזי להפך גורם לבכי וכן בשרה אם להפך שהיתה מאמינה שיוולד לה בן והיו מודיעין לה שלא יולד מסתמא לא היה מעורר צחוק.

כ"ז מה שנקט ברכיים נראה לרמוז לברכה ובכורה הטמון ברגלי הבינה שעל כן הן משרש אותיות ברכים עוד אולי גם כיון שלמעשה אחר שממשיך שמחה לליבו אזי לא נמתק הדין עד שמתפשט השמחה לרגלין להבריח החיצונים נאחזים בהם, ודרך הריקוד שלבו נושא את רגליו כמבואר בתורה י' אבל זה דייקא ע"י שתחילה מכופף את ברכיו ועי"ז יכול לשאת את רגליו מהארץ נמצא שהתפשטות השמחה אל העקבים לנתק אותם מהארציות ששם המות בחי' רגליה יורדות מות, הוא דייקא דרך הברכיים.

כ"ח בראשית כה כו שנקרא יעקב ע"ש אחיותו בעקב

כ"ח בראשית פרק כו (כב) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי עשו: (כג) ולא הכירו כי היו ידיו בידי עשו אחיו שערות ויברכהו: (כד) ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: (כה) ויאמר הגשה לי ואכלה מצידי בני למען תברכה נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת:

תרגום יונתן (כה) ואמר קריב לי ואיכול מצידי דברי בגין תברכין נפשי וקריב ליה ואכל ולא הוה חמרא גביה ואודמן ליה מלאכא ואייתי מן חמרא דאצטנע בעינבווי מן יומי שירוי עלמא ויהביה ביד יעקב ויעקב אמטי ליה לאבוי ושתי:

דעת זקנים (כה) ויבא לו יין - מהיכן היה לו יין שלא מצינו שמסרה לו אמו יין. אלא שמיכאל הביא לו יין מגן עדן ואי אתה מוצא של טובה וברכה אלא זה ושל אברהם שנאמר ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין גם זה כיון ששתה ברכו:

כ"ט צ"ע אם יכול לשתות בעצמו מדוע יעקב השקה את אביו ונתבאר כיון שאביו היה שרש הגבורות שבבינה ואי אפשר שהאדם בעצמו יהיה גם רגלין שאותם צריך להמתיק וגם שרש הגבורות שבבינה. וצ"ע אולי דווקא יעקב וכן נדב ואביוהו כיון שהיו בעצמם בחי' רגלין לכן לא יכלו להמתיק עצמם (דאין חבוש מתיר עצמו) אבל כל אדם ע"י ששורה בעצמו במידה הנובנה כמבואר בתורה כו תנינא אזי מעורר שרש הגבורות שבליבו וכשרוקד ממשך אותן לרגלין וממתיק הדין.

ל' ע"ן וזה"ק פרשת נשא דף קכו. יין אמא עלאה

לא זוהר נשא דף קכו. - מיין ושכר יזיר, חומץ יין וחומץ שכר לא ישתה, וכל משרת ענבים לא ישתה, וענבים לחים ויבשים לא יאכל, הכא אית לאסתכלא כאן יש מה להסתכל ולהתבונן, פ"ן דאסיר ליה חמרא כיון שאסור לנוזר לשתות יין, וטעם הפשוט הוא כדי שלא ישתכר, אם כן ענבים למה למה אסור לו לאכול ענבים, שמשמע שחששה התורה שלא יכשל בשתיית יין, וקשה דהא בכהני פתיב יין ושכר אל תשת וגו' שהיא התורה אסרה שתיית יין לכהנים, יכול ענבים נמי יכול שאסור להם לאכול גם ענבים, והאמת לא שאינו כן, כי בענבים שרי ענבים מותרים לאכול, כי מצאנו (בסוף מס' בנאים) שהביאו בכורים מענבים וניתנו לכהנים שעבדו במקדש, אם כן הכא לנוזר מאי טעמא אסר ליה ענבים כאן לנוזר מהו הטעם שאסור לו לאכול ענבים.

ומשיב אלא עובדא דא אלף מעשה זו של פניקות הגזיר, ומלה דא ודבר זה של איסור שתיית יין, רוא עלאה הוא הוא סוד גדול, כי הגזיר רומז לזחינת ח"ל, לאתפרשא מן דינא בכלא לכן הוא רצו להבדל ולהתרחק מכל זחינת הדינים, והא ידיעא הוא אילנא דחב ביה אדם קדמא ענבים הוו והרי נודע כי העץ הדעת שחטט בו אדם הראשון היה ענבים (וכמוצא במס' ברכות דף מ סוע"ל), כלומר שפגם זחינת המלכות זאכילת עץ הדעת שזה סוד הענבים, ודא הוא רוא דמלה וזהו סוד הדבר, דהא יין ושכר וענבים בסטרא חד אתאחדו כי יין ושכר וענבים נלד אחד נאחזים, כי כולם הם סוד הדינים והגבורות, כי יין לעילה זכניה שזה יין המשמח, ומנחה תחילת התעוררות הדין, ואוקומיה וכבר ביארו כן החכמים, שכר לשמאלא שכן לשמאל נבנוהו ד"ל, שזה יין המשכר כסוד דין הקשה, דהא שכר מיין נפקא כי השכר יוצא מן היין, כלומר הגבורה נמשכת מן הבינה, ענבים הם זחינת כסוד יין המשמח בענבו משעת ימי בראשית, דכניש פלה לגביה שמקבץ כל הגבורות אליה, כי כל הגבורות זכניה וגבורה נכללות בה. ודא הוא אילנא דחב ביה אדם קדמא והמלכות היא סוד עץ הדעת שחטט בו אדם הראשון, בגין כך פלא פחד סטרא אתאחד ולכן הכל נאחז נלד אחד, כי כולם הם זחינת דינים הנכללים בזחינתם. (רמ"ק ומק"מ ומפרכים)

ואי תימא דהא יזיר שביק מהימנותא עלאה ואם תאמר שזה הגזיר עזב את האמונה העליונה, כלומר שמשלך עצמו משלש ספירות האלו של האצילות על ידי שפוטש עצמו מיין ושכר וענבים, ומתחז לאו הכי אין הדבר כן, אלא מאחר שהגזיר רומז לח"ל שהוא כולו רחמים, לכן לא אתחזי ביה עובדא מסטרא

משם, וזאת התלהבות של הריקוד, והוא אשה ריח ניחוח לה' [לג/לד] דהיינו אע"פ שהוא בחי' אש הוא כאש הקטרת איברים על המזבח וריחו ניחוח לה' דהיינו נחת רוח לפניו שאמר ונעשה רצונו: אבל מי שמרקד בהתלהבות לה' היצר, זה נקרא חטא של נדב ואביהוא, שכתוב בהם (ויקרא ו/ו) ויקריבו אש זרה. ונדב'ו ואביהוא' הם נו"ה נצח והוד [לט/מ], לכן כמו שיעקב היה צריך המתקה בגבוה ממנו כך גם הם. והתלהבות שבקדושה נקרא יין המשמח, שע"י נמתקים הבכורות. ואש זרה נקרא יין המשכר [מא] וזו כוונת רבי שמעון שאמר במדרש ויקרא רבה שנדב ואביהו נכנסו שתויי יין למקדש, דאין הכוונה כפשוטו ששתו יין/מב) אלא שנכנסו להקריב עם התלהבות היצר לפי בחינתם, והתלהבות כזו נקראת יין המשכר, ושם יש ח"ו אחיזה להחיצונים מג וכיון שאחיות החיצונים היא דייקא ברגלין, לכן נאחזו בהם, שהם בחי' רגלין כנ"ל ::

וזהו שכתוב שהקריבו אש זרה אשר לא צוה אותם [מד/מה] כי היו צריכים להתייעץ במשה שהיה הצדיק הדור, שבכוחו להמתיק הדין בשרשו, כמו שיעקב הבין שהמתקתו ע"י יצחק אביו, אבל הם סברו שבכוחם

שְׁמָאֵל כָּלֹם אינו ראוי שיתלחש ויתעורר בו מלד השמאל והדין כלום, ועל ידי אכילת שלשה מינים האלו מתעורר שורשם שהם נחית דינים כנ"ל. (רמ"ק ומפליקס)

לב עיין תורה י'

לג * במדבר כח [פסוק ח וכד ניהח ועיין ויקרא א' ט' ניהוח]

לד **הלשון הזה** נזכר פעמים ברות בתורה והפעם הראשונה בשמות פרק כט (יח) וְהִקְטַרְתָּ אֶת כָּל הָאֵיל הַמְּזֻבָּח עֲלֶיהָ הוּא לִידֹד רִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה לִידֹד הוּא: ופרש"י – (יח) ריח ניחוח – נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני: אשה – לשון אש והיא הקטרת איברים שעל האש:

לה בתפארת כתוב בהלהבות, ובדפ"ר בהתלהבות וכן תוקן מתרלו

לו **ויקרא פרק י (א) ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקריבו לפני דוד אש זרה אשר לא צוה אותם: (ב) ותצא אש מלפני דוד ותאכל אותם ויתנו לפני דוד:**

רבנו בחיי (א) ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת. על דרך הפשט החטא שנעשו בו נדב ואביהוא הוא שהביאו אש זרה מן החוץ, כי משפט הקטרת היה לקחת אש מן המזבח ולהקטיר בו את הסממנין, שנאמר (ויקרא טז, יב) ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח, והם חשבו שהאש של מזבח היה צריך לעצמו לכלות הקרבן, ועל כן הביאו אש מן החוץ, והיה זה עבירה בידם, כי היה נראה מיעוט אמונה שהרי האש יורדת מן השמים, ועל שהחלישו בלבם כח הנס ובעיני רואיהם נעשו, כי היה קצת חלול ה' בדבר, כך פירש הראב"ד ז"ל: **ועל דרך המדרש** שתויי יין נכנסו למקדש, ולכך סמך לו מיד יין ושכר אל תשת וגו', אמר להן הקב"ה אני אכבד אתכם יותר ממה שכבדתם אותי, אתם הקרבתם לפני אש טמאה אני אשרוף אתכם באש טהורה, כיצד היתה מיתתן, שני חוטין של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבעה, שנים נכנסו בחוטמו של זה ושנים בחוטמו של זה: **ועל דרך הקבלה** תבין חטאם ממה שאמר הכתוב וישימו עליה ולא אמר וישימו עליהם כשם שאמר בענין קרח (במדבר טז, יח) ויתנו עליהם אש וישימו עליהם קטרת, וכן הזכיר עוד (שם, יז) ונתתם עליהם קטורת, כי מלת עליה תרמוז למדת הדין, והכתוב הודיענו מחשבתם בזה, וידוע כי הקטרת למדת הדין, שנאמר (דברים לג, י) וישימו קטורה באפר, ולשון קטורת התקשרות הרוח במדות, תרגום ותקשור, וקטרת (בראשית לח, כח). ומתוך ההתקשרות ההוא בא שפע ההמשכה ממעלה למדת הדין, וממדת הדין יבוא שפע הברכה על המקטיר, והמקטיר למדת הדין אין ראוי לו שיכוון אלא לשם המיוחד לבדו, נדב ואביהוא טעו בכאן אחרי מדת הדין ולא כווננו אל השם המיוחד אלא למדת הדין בלבד, ולכך לא היה אשה ריח ניחוח לה', ומדת הדין עצמה פגעה בהם, הוא שכתוב ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם:

לו גם בדפ"ר ונדב ובתשכט נדב

לח מרצו ואביהו

לט עיין קהלת יעקב ערך נד

מ **עיין קהלת יעקב ערך נד – נדב ואביהוא היה בהן נשמת קין שהיה נצח הוד דאדם הראשון, ובחינת נצח הוד היא תרין פלגא דגופא, ולטענה זו לא נשאו נשים הרב בליקוטים (ויקרא דרוש נדב ואביהוא), ובליקוטי תורה בראשית (בדרוש הארוך השני) כתב שהן בחינת ב' גבורות דנצח הוד, אך היה אז הדעת למטה בין הכתפיים, והיה סמוכים אל הדעת, וכשעלה הדעת למעלה לראש נתעלה נצח הוד אל חסד וגבורה, נמצא הם גם כן בחינת חסד וגבורה:**

עוד שם אות ג' – נדב ואביהוא הן בחינת נצח הוד דאמא שמגולה, ואלעזר ואיתמר הן בחינת נצח הוד דאבא המכוסים, על כן היה נדה ואביהוא שקולין יותר מאלעזר ואיתמר שאורותיהן מגולים, ונדב הוא מנצח דאמא והוא מובחר יותר מאביהוא שהוא בהוד דאמא, על כן נדב שקול כנגד כולם, כמו שאמר בזה פרשת אחרי מות נ"ו ע"ב, ועיין במקדש מלך שם:

מא בראש"ש שתויי יין נכנסו ויקרא רבה יב א וט'. עיין ספר הלקוטים שמות פ"ב ד"ה וז"ס אשר.

מב **ונ"ל שאפשר** לומר שכן שתו (עיין בסוף העמוד שריקוד ופדיון בחי' שתייה אבל גם שתייה כפשוטו מועיל) כדי להרחיב המוחין כמבואר בתורה כו תנינא והם ידעו שהם בחי' נצח והוד וצריכים המתקה ורק טעו בזה שסברו שיכולים להמתיק עצמם ככל אדם ובאמת כיון שהם בחי' רגלין היו חייבים המתקה מגבוה יותר דהיינו משה רבינו וכיון שחלקו עליו לא נמתק הדין אלא התגבר יותר.

מג בתשכט מחק הדי' נקודות וכתב פסיק – להחיצונים, אשר

מד סוף הפסוק הנ"ל ויקרא י' א'

מה **מי לא צוה אותם?** ונ"ל שהכוונה למשה, כי אם היה מצוה אותם, כבר היה בכוחם להמתיק, ואולי רק ע"י שישקו אותו יין.

להמתיק הדין של עצמם, (ואולי באמת כן שנתו יין כפשוטו כמבואר לעיל שע"י שתית יין נמתקים הדינים בשורש הגבורות, וטעו שבמקום להשקות את הצדיק שנתו בעצמם וכ"ל /¹⁰¹):

עוד מבאר רבינו שתיקון הרגלין הנ"ל ז"ה **ג"כ** נעשה ע"י **פדיון נפש** [מח] שהצדיק פודה את נפש החוטא בממון שנתן לו לצדקה, **כי הממון נקרא עמודים**, דהיינו רגלין **כמ"ש (דברים יא)** /¹⁰² כשהזכיר משה לבני ישראל את עונשם של דתן ואבירם, סיפר שבלעה האדמה אותם **ואת היקום אשר ברגליהם** [2] ודרשו חז"ל בפסחים, שהכוונה לכל ממונם, כי הממון מקיים ומעמיד את האדם על רגליו, לכן משה מכנהו בלשון יקום אשר ברגלים, נמצא שהממון הוא כמו עמודי הבנין המעמידו ומקיימו. **וכשהצדיק העושה הפדיון מניח ידיו על הממון, יכוין כי יש יד הגדולה וכו'** [יא] כי ימין הוא חסד ונקרא גדולה (כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה), ושמאל נקראת יד חזקה, והתכללות שתיהן נקראת יד רמה, **והיינו שלש ידות, וג"פ י"ד גי'** (42 = 14+14+14) גימטריא **מ"ב**, לכן בכוונה זו, מעורר הצדיק את השם הקדוש של מב אותיות, הרמזו בתפלת רבי נחוניא בן הקנה אנא בכח וכו', ושם זה הוא בעולם היצירה/¹⁰³, על כן בכח הכוונה בו, עולים ומעלים את התפלה תורה ומצוות מעולם העשיה ליצירה, **ושם מ"ב יש בו ז' שמות** הידועים כראשי תיבות של תפלת רבי נחוניא ב"ה הנ"ל, והם אבגית"ן, קרעשט"ן, נגדיכ"ש, בטרצת"ג, חקבטנ"ע, יגלפז"ק, שקוצי"ת, **וכל שם יש בו ו' אותיות** [ג]. **ויכוין להמשיך אליו את הוויץ, היינו הז' שמות שיש בכל אחד ו' אותיות**, דהיינו את הז' וויץ, תחילה אליו/¹⁰⁴, ואח"כ **להמשיך אותן לתוך הממון הנקרא עמודים, ואז נקרא ווי העמודים** דהיינו ז' וויץ שבשם מב, מתחברים ומאירים בממון שנקרא עמודים. **ואלו עמודים היינו רגלין, היינו עקבים** עקב היא עיקר הרגל, כי הוא הסמוך לקרקע ועליה נשען כל הרגל וכל הקומה, והעקבים הם **בחי' דין כי ב"פ** שתי פעמים **אלקים** הן **גימ' עקב** (86+86=172), **ויש שם אחיזה להחיצונים** כי אחיזת החיצונים היא בטוף הקומה, במקום היותר חשוך, בבחי' רגליה יורדות מות, וכן הממון הוא רגלים בחי' סוף התחתון של הקומה ששם אחיזת החיצונים. וזה מתבטא בכך שסתם ממון אחוז בו הסט"א, שגורם לחוסר הסתפקות, כחז"ל שאמרו יש לו מנה רוצה מאתים. וכן אמרו חז"ל שעושר לא תלוי ברוב ממון אלא איזהו עשיר השמח בחלקו. כי הכלל שצד הקדושה הוא תמיד בבחי' צדיק חונן ונותן, ואילו הסט"א בחי' לקיחה, כמובא בזוהר שהקליפה הן שתי בנות הצועקות הב הב תמיד. וכן מבואר בתורה כג שעל כן כדי לזכות לממון של קדושה צריך ללדת אותו בצעקות כפולות קמ קולות, שהם ב' פעמים ע' צעקות היולדת, כי לידה אחת היא ממון הגשמי ועוד לידה להוליד את המוחין הקדושים שימתיקו אותו, שיהיה בבחי' הסתפקות ושמחה בחלקו, ולא ח"ו עושר השמור לאדם לרעתו. **ואין דין נמתק אלא בשרשו** [גה]/¹⁰⁵, **ושרש הדינים בבינה, כמ"ש** בזוהר [ל"ג]/¹⁰⁶ **בינה דינין מתערין מינה**, בבינה

¹⁰¹ ולפ"ז נראה לבאר מדוע אסרו חז"ל לאשה לשתות שכין שהיא בחי' רגלין כמבואר בתורה פא תנינא אינה יכולה להמתיק דיני עצמה אלא ע"י שתשקה את בעלה יין כראוי ואז כשהוא מרקד מעלה אותה כמבואר שם. אבל אשה שתשתה זה חטא נדב ואביהו.

¹⁰² גם בדפור' זה ונתרלו זה

¹⁰³ עיין לקמן תורה קפ

¹⁰⁴ **דברים פרק יא (ו) ואשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל:** פרש"י ואת כל היקום אשר ברגליהם – זה ממנו של אדם שמעמידו על רגליו:

¹⁰⁵ * פסחים קיט. [זה ממנו של אדם שמעמידו על רגליו וע"ש פרש"י שמטמח לבו והיינו כנ"ל גבי רקודים ועיין גם סנהדרין קי.]

¹⁰⁶ עיין לקמן תורה מו

¹⁰⁷ **כמבואר באריז"ל** ושמעתי מהריצ"ח שלדעת האריז"ל אין שם מב בעשיה כיון שעיקרו להעלות את העשיה אל הגבוה יותר אבל האוהב ישראל בפרשת מסעי מבאר שיש גם בעשיה שם מב ולא ברור אם זו מחלוקת או רק גילויים חדשים בעניין.

¹⁰⁸ כידוע בתפילת אנא בכח והוא שם מב שביצירה שעל ידו מעלים מעשיה אל יצירה, עיין עץ חיים שער מו פ"ו.

¹⁰⁹ **כי צריך תחילה להמתיק בשרש וכן לעיל שע"י שתית היין תחילה ממתיק ע"י היין בשרש הגבורות ואח"כ מתפשט השמחה לרגלין להבריח החיצונים משם.**

¹¹⁰ עץ חיים שער יג פרק יא ובתורה סא אות ו'

¹¹¹ **עץ חיים – שער יג פרק יא – וכבר ידעת כי מציאת הדיקנא כולו דנין ועל ידו אתכפין דינין דלתתא כי אין הדין נמתק אלא בשרשו.**

¹¹² * זוהר ויקרא י: [ע"פ כג ב ג מ"ק, ושם לח ח' מ"ב]

¹¹³ **זוהר ויקרא י: – תניינא יהו"ה דאקרי אלהים** עס השני הוא השם הו"ה בניקוד אלהים, ענקרא בקריאת התורה אלהים, והוא הבינה, בגין דהוא נהר רחמי לפי שבינה היא בחי' רחמים, ובגין דדינין מתערי מניה ולפי שדינים מתעוררים ממנה, לכן אתון דרחמי כתיב, ונקוד אלהים כתוב לוחות השם הו"ה שהוא רחמים, ומנוקד בנקוד עס אלהים שהוא לין, ולא אלהים דינא אצל אינו עס אלהים בלוחותיו כמו הגבורה דז"א שהוא לין.

מתחיל התעוררות הדין, כמו שכתוב **אני בינה לי גבורה (משלי ח).** ושם מ"ב הרמוז בראשי תיבות של אנא בכח הוא **בבינה** [ט]. **נמצא כשממשיך שם מ"ב** ע"י שמניח שתי ידו על הממון בכוונה הנ"ל וממשיך ז' וז"ל שבשם מ"ב לתוך עמודים דהיינו הממון כנ"ל, אזי החיצונים בורחים מהממון, מכח השם של מ"ב שהוא בבינה, שכיוון בו בליבו שהוא גם בינה, נמתקים הדינים כי **הדינין נמתקים בשרשם**. וזה פי' דהיינו רמוז בהכתוב בעניין עמודי חצר המשכן (שמות כז) [כ] ווי עמודים וחשוקיהם כסף, ודורש רבנו פי' ע"י חשיקה והתחברות שעשה הצדיק בכח כוונתו כנ"ל שחיבר ווי עם עמודים ע"י נמתק ונעשה כסף, דהיינו חסד, כי הכסף הוא לבן רומז לחסד הפך הדין שרמוז בצבע האדום כמבואר בתורה ח' וזהו פי' הפסוק שחשיקת וחיבור ווי שם מב לעמודים, עושה שנמתקין הדינין ונהפכים לחסד: הרמז לזה כי העמודים מצופים זהב (שמות כו כט) הם בחי' הממון כנ"ל והווים שמחברים את היריעות לעמודים הם מכסף (שמות לח כז כח) בחי' הווין שבשם מב כנ"ל שממתיק את הממון.

עתה הולך ומבאר רבינו עוד עיצה לתיקון הנ"ל ותחילה מקדים כמה כללים מכתבי האריז"ל **עץ חיים פרק י"ג שבשער יג (היכל הכתרים שער א"א) שם שם מ"ב** הוא **בבינה**, ואלו **המ"ב הם ש"ע נהורין המאירין** [כג], ועם ח' חזרתא גי' בשלום [כד] / ס"ה / ס"ו. עוד שם

(דף יא ע"ב) תְּלִיתָא א"ל עס השלישי הוא א"ל, והוא גְּדוּלָה הגזר בפסוק לך ה' הגדולה וגו', דהיינו חסד דז"א, ולפי שגם היסוד נקרא "אל" חי לכן אמר והוא אֶקְרִי הָא"ל הַגְּדוֹל שחסד נקרא הא"ל הגדול, אבל עס א"ל שביסוד לא נקרא גדול.

רביעא אלהים עס הרביעי הוא אלהים שגבורה, והטעם ששם אלהים הוא כלשון רבים דְּיָנִין בֵּיה אֶתְעָרָן לפי שדינים רבים מתעוררים על ידו, והוא דֵּינָא תְּקִיפָא והוא דין חזק, כי עס אלהים הוא לשון חוזק, כי צנינה הדינים מתעוררים צדקות ונחת, אבל בגבורה הם מתחזקים ונגלים.

וזהו ויצא דף קנא. – אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר פליג על ר' אבא על מה שאמר שמלכות נקראת בית אלהים משום שמקבלת דין גם מזינה, אלא יוֹבְלָא אָף עַל גַּב דְּיָנִין מִתְעָרְיָן מִיָּגָה הבינה אעפ"י שדינים מתעוררים ממנה, אבל כְּלָהוּ רַחֲמֵי (ה"ג אה"ל בלא ו) כל כולה היא בחי' רחמים ועיקר שמה היא עס הוי"ה בנקוד אלהים, כי כל חידו מִיָּגָה נִפְקֵין כל מיני שמחות ממה ואלוה, והוא חֲדוּתָא דְכָלָא והיא המשפעת שמה לכל הפלופים גם להמלכות ולא דין ח"ו, אלא הטעם שהמלכות נקראת בית אלהים, סְטָרָא דְיָנָא קְשִׁיָא מלך דין הקשה על הגבורה דז"א, ויש הבדל בצנעתה את הדין כי אֵי לְטַב אם אותו הדין הוא לטוב פי' לקיום העולם, בְּסִטְרָא דְשִׂמְלָא אֶתְעָרָ בֵּיה רַחֲמוּתָא אז מלך השמאל והגבורה הדבוקה אל הבינה מתעוררת צה התעוררות על אהבה בְּמָה דַּאֲתָ אָמַר שְׂמָאֵלוּ תַחַת לְרַאשֵׁי היינו סוד החיבוק לזכך היחוד, אֵי לְבִישׁ בְּסִטְרָא דְשִׂמְלָא אֶתְעָרָ בֵּיה דֵּינָא קְשִׁיָא אם הדין ענה הוא לרע להביא דינים על העולם ח"ו, אז מלך השמאל על ז"א לצד נחמדות כה דין הקשה בְּמָה דַּאֲתָ אָמַר מְצַפּוֹן תַּפְתַּח הָרַעָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ אם כן וְדַאי בֵּית אֱלֹהִים נקראת, כי כל מיני דינים נשפעים צה מגבורה דז"א הנקראת אלהים סתם. (רמ"ק וכ"פ ומפרטים)

טו עיין שיחות הר"ן סימן קנז ועיין תקוני זר ד ויע"ה שער שבירת כלים ב' וזהו ח"ב קלב קעה רלד ח"ג רנו ורש"י ע"ז יז: ד"ה למה ומהדרין קא: ד"ה ובלשון ותוס' סוכה ה. ד"ה יוד והגיגה יא ד"ה עיין וע"ז יח. ד"ה והנה רב האי גאון כתב שבשם הזה השתמשו בעבודת יוה"כ (רא"ש יומא ח. ס"ק יט רד"ל קדושין עא)

ס בתשכס - נמתקין

סא עמדים - שמות כז י' יא ושם לח יב. עמודים - שמות לח פסוקים י' יא יז

סב הכוונה לעץ חיים שער יג פרק יג ואחריו שם פרק יד

סג ע"ה שער יג פרק יג – ע"ש שמבאר שח' חיוורתו הם חו"ב דעתיק המתפשטים בבחי' פנים דעתיק.

ומבואר שיש יב חיוורתו שהם ג' הויות חב"ד בכל אחת מההויות במילוי יודין דהיינו שם עב יש בה ד' יודין וביחד הם יב יודין הרומזים ללבנונית הכתר ושתי הויות דהיינו חו"ב דהיינו ח' יודין דהיינו ח' חיוורתו מתפשטים כנגד פני עתיק ואילו הויה שלישית שכנגד הדעת דהיינו ד' חיוורתו מתפשטות מאחריו (בבחי' עורף קשר של תפליין)

הב' הויות חו"ב הנ"ל הן בחי' שתי פנים וכל אחת יש בה שם מב שהן ד' אותיות הויה ויוד אותיות המילוי וכח אותיות המילוי דמילוי יחד הן מב וכל מב הנ"ל מאיר בפן אחד שבתרין תפוחין שבפנים שהן תיקון ואמת תיקון ז' שביג תקוני דיקנא.

עוד שם מט שערי בינה הם ז' שמות בכל אחד ו' אותיות דהיינו מב ועם הז' שמות הם מט, ושער הנ' כולל הכל והוא כתר עליון אבל המט הן בשאר ספירות

וכך גם מב שערים, ששער המב הוא כתר ומא שערים הם בט' ספירות שכל אחת מהן כולל כל המא שערים.

ט' פעמים מא = שסט ועם הכולל הם שע שערים נמצא שהשע הם הט' ספירות שבשם מב וזהו אם לבינה תקרא דהיינו המא שערים שיש בכל ספירה שבמב

ואע"פ שיש שע נהורין בכל פן הם נכללים זה בזה כי הם חו"ב ואבא כלול בבינה ונחשב רק שע נהורין המאירים בפני עתיק.

וזה לשון עץ חיים – שער יג פרק יג הנה נודע כי ענין נ' שערים שיש בבינה לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה ולפי שהוא ז' שמות שבהם מ"ב אותיות ועם ז' שמות עצמן הרי מ"ט ויש שער י' הכולל כל המ"ט והוא כתר עליון שבהם הרי י' שערי בינה בנוכר תיקון כ"ב ובוה אל תתמה אם שער ה' הוא לבדו כתר וכל המ"ט הם בט"ס אחרות והנון כתר עליון כי הרי הוא כולל כל המ"ט שערים (כולם) ואינו חלק שער פרטי. והנה לא נדבר עתה בענין כללות הז' שמות אשר עמהם הם מ"ט ועם הכולל י' אבל נדבר בשם מ"ב עצמו שהוא שם מ"ב אותיות והם מ"ב שערים והנה נחלקים אל י"ס הכוללים מ"ב שערים והנה כתר (עליון) שבהם הוא שער העליון שהוא שער המ"ב הכולל כל המ"ב שערים אמנם ט"ס תחתונים אין כל ספי' מהם כוללת כל המ"ב שערים רק כל ספי' מהם כוללת כל המ"א שערים לבד והענין כי שער המ"ב הוא בכתר כנ"ל ומ"א שערים הם בט"ס וכל ספירה מהם כוללת ג"כ כ"א כל מ"א שערים א"כ הם בט"ס של הפן א'

בפ' י"ד גי' מטריא חשמל, הוא גמטריא **מלבוש** שניהם שע"ח מספר 378, [טז]/[סח] שזה

החשמל שומר על בגדים עליונים מעש"ט של קליפה כמ"ש (ישעי' נא) כבגד יאכלם עש [ע"א/עב] נראה הכוונה בזה לבד מהפשט שבגשמיות יש תולעת הנקראת עש שמקלקלת את הבגדים, זה כיון שברוחניות יש בחי' עש דקליפה שהוא הלעומת הש"ע נהורין הנ"ל שהם עם הח' חיותי גמט' מלבוש שבכוחם לתקן את הלבושים הרוחניים שיהיו מצמצמים את רוב האור כדי לגלות אלוקות. הכי נמי יש בקליפה ע"ש שמקלקל את הבגדים בגשמיות ויש ע"ש ברוחניות שמקלקל את הלבושים וגורם לאדם להסתכל רק על החיצונית דהיינו שפוגם בלבוש שבמקום לגלות אלוקות כנ"ל יהיה מסתיר את האלוקות והפנמיות בכל דבר :

עתה מבאר כיצד רמזו חז"ל את דברי רבינו הנ"ל של המתקת הדין הנאחז בכל בחינות הרגלין/ע"י ע"י המתקתו בשרשו בגבורות שבבינה ואזי זוכה לבכורה וברכה מבינה ע"י ריקוד או ששמה בחלקו ע"י פדיון במאמר חז"ל

ט"פ מ"א והם גימטריא ש"ט ועם כללותם הם ש"ע שערים אבל הכתר שלהם הוא כולל כולן כי הוא (שער) מ"ב הכולל כל המ"א שערים התחתונים והנה הם נחלקים בכל ט"ס וכל ספירה כוללת כל מ"א שהם ש"ע בין כולם והרי נתבאר כי בפן א' דעתיקא יש בו הוי"ה דיודיין ובה מ"ב אותיות ובחי' שער העליון מן המ"ב הוא הכתר אשר שם והמ"א אותיות הם ט"ס אשר כ"א מהם כולל כל המ"א שהם ש"ע ושער העליון של תשלום המ"ב כולל כולם והוא ג"כ גי' ש"ע וכמו שיש הוי"ה בפן א' כעד"ו בפן ב' והוי"ה הב' אשר שם והנה נודע כי שם בעתיק לית שמאלא כי כולא ימינא כנזכר באדרא דקב"ט וב' הפנים נחשבין כא' וז"ש הם (דף י"ג סעיף מ"ט) דקב"ח דעתיקא נתפשטו אנפוי לש"ע רבוא עלמין עם היות שיש ש"ע בפן א' וש"ע בפן ב' והכל הוא התפשטות ההוא חוורתא כנ"ל

ט"ד פרי עץ חיים שער עמידה פ"כ ד"ה (ב) מע"ח ושם ד"ה בברכת המנודך

ט"ה **לכאורה** אין שום קשר בין ווי העמודים לחוורתא שהרי הש"ע הם מהמ"ב אבל החוורתא היא לבנונית הכתר המתפשט על פני אריך, אבל באמת מבואר שווי העמודים הם השערות עצמן, והחוורתא היא הלבנונית שבין השערות, דהיינו שהם כמו אותיות על קלף לבן, שהאותיות הם הצמצומים, ואילו הלבנונית היא בחי' האור, בלי הצמצומים, ושניהם במקום אחד בחי' עתיק שבראש אריך.

ט"ז **שע עם הח' חוורתא גמט' בשלום לא כתוב שם.** ונראה שאלו דברי רבינו שמקשר לענין ת"ח מרבים שלום בעולם.

ט"ז פרי עץ חיים שער התפלה פ"ב

ט"ח **פרי עץ חיים** שער התפלה פ"ב – והנה בחינת המלבוש יתבאר למטה בענין נעילת המנעלים ע"ש, כי יש במלבוש זה בחי' לבוש אל הגוף, הנקרא לבוש. ולבוש אל הרגלים הנקרא מנעלים. והכל הוא בחי' אחת. והנה מלבוש גימטריא שע"ח, והם סוד שע"ח נהורין עילאין שיש בפנים עליון, כנזכר באדרא דף קל"ג, ושם ביארנו כי יש בכל פן א' שם א"ל, והוא במילואו קפ"ה. וכן בפן הב' א"ל שהוא קפ"ה, וב' פעמים קפ"ה גימטריא ש"ע נהורין, וששה אותיות דמילואיהן, ושני אותיות אל פשוטים, הרי שע"ח. וזהו ג"כ סוד שם אור "פניאל, גימטריא מלבוש, כי נמשך מן אור "פניאל כנ"ל: ...גם זה ענין חשמל, שהוא גימטריא מלבוש, והוא לבוש הבינה המלבשת לזו"ן, כמארז"ל על אלו"ה, שפירשו א"ל ו"ה. וכאשר תברך מלביש ערומים, תכוין אל זה המלבוש הנ"ל, שנעשה למי שנפשט מעליו מלבשו לגמרי. וכנגד מי שיש לו לבוש, אלא שנחלש ומחדשין ומחזיקין אותו, אנו אומרים ברכת הנותן ליעף כח:

ט"ט מתרצו - מע"ש

ע' וישעיהו נ' ט'

ע"א עיין שער הגלגולים סוף הקדמה כג

ע"ב **ספר עץ חיים** – שער יג פרק יד ודע כי יש בקליפה בחי' ש"ע ואלו ש"ע הם נגד ש"ע דקדושה דאריך אנפין והם נקרא ע"ש בסוד "כבגד יאכלם ע"ש", כי הוא האוכל ומכילה בגדים העליונים, שהם בחי' מלבוש, כמנין חשמל, והענין הוא כי יש בחי' בקליפה והחשמל הנ"ל אשר צרופה (ר"ל צרף אותיות חשמל) הוא ח' שמ"ל כנזכר פ' ויקהל שהוא בחי' הקליפה שרוצה ליקח האור הזה, ואינו יכול ליקח רק בחי' הש"ע לבדו, והמה נעשה ע"ש הנ"ל, אבל ח' היתירים, שהוא בחי' ח' חוורתא כנ"ל, שהם עליונים המאירין בש"ע נהורין שבפנים, אין הקליפה לוקח אותן, וגם ז"ס (הפסוק) עושה ע"ש כסיל וכימה.

שער הגלגולים – סוף הקדמה כג – ודע, כי כל מי שיש לו קנאה במילי דשמאי, עליו ארז"ל אין אדם מקנא לאשתו, אא"כ נכנסה בו רוח טהרה. אבל מי שיש לו קנאה במילי דעלמא, הוא מהם, לפי שהיא קנאה הנמשכת מן החיצונים, ועל כן עצמותיהם מתרקבים. וכמ"ש במסכת שבת על ר' אחאי בר' יאשיה, על פסוק ורקב עצמות קנאה. אמנם המקנא במילי דעלמא, עצמותיו מרקבין, והעש אוכלם: וסוד הדבר כמה שהודעתין, כי ש"ע נהורין הם בקדושה, וכשנעשים שע"ח נהורין, אז הם בגימטריא חשמל ומלבוש, כי הוא נעשה כמין מלבוש וכסוי מקיף על ד' עולמות אבי"ע, מאלו השע"ח נהורין. ועי"כ אין החיצונים שולטים באותם האורות. ונודע הוא כי ד' מלבושים הם לד' מלבושי עולמות אבי"ע. וכל אחד עב מחבירו, ושל העשיה עב מכלם, לפי ששם עיקר אחיזת הקליפות, וצריך שיהיה עב ביותר מהשאר. והנה כמו שיש ש"ע נהורין בקדושה, ישנו בחיצונים, ונקראים בהפוך ע"ש, וז"ס פסוק כי כבגד יאכלם עש, עש יאכלם, והוא האוכל ומרקב עצמות המת: **גם כי כמו** שיש תולע בקדושה, בסוד ותולעת שני, ובסוד אל תראי תולעת יעקב, והוא שם אבגית"ץ, שהוא בגימטריא תולע, והוא סוד החסד שבשבעה שמות שם בן מ"ב, והוא הכהן, והוא ונת"ן לכהן הזורע והלחיים וכו', ומלת ונתן בגימטריא שם הנזכר, גם הוא בגימטריא שור, שעליו נאמר בגמרא שור שחור ביומי דניסן, לפי שהוא שם מ"ב, שהוא גבורה חזקה. ואמנם יש כנגדו בקליפות תולע, האוכל בשר המת בקבר, אשר עליו נאמר הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו, ועליו נאמר אם יאדימו כתולע כצמר יהיו. האמנם מי שהיה צדיק בעד"ז, יכול לתקן הכל בהיותו בחיים בעד"ז, כדמיון רב אחאי בר' יאשיה, שלא היתה בו קנאה במילי דעלמא, שהיא קנאה הנמשכת מן הקליפות, ולכן לא שלטו בו במיתתו לא התולע ולא הע"ש החיצונים. ובדוד הע"ה אמר, אף בשרי ישכון לבטח, עד שתמצא שכבר נמצאו אותם הארבעה שאע"פ שמתו, לא מתו אלא בעטיו של נחש, וכמו שנתבאר עניינם אצלנו:

ע"ה מה שמועיל לכל בחינות הרגלין ולא רק לנזכר כאן עיין תורה פא תנינא

וזה שאמרו חז"ל (יומא ע"א.)^ט הרוצה לנסך יין על גבי המזבח דהיינו להמתיק דינים מהמלכות והממשלה שלו על עצמו ימלא גרונו של ת"ח. והפירוש הרוצה לנסך, דהיינו להמתיק הדין הנאחו בבחי' מזבח, דהיינו במלכות, בחי' רגלין, (שגורם לו שקשה לו להמליך את הקב"ה כראוי) צריך להמתיק הדין בשרשו שבבינה שהיא בחי' יין המשמה, וזה ע"י שימלא גרונו של ת"ח (דהיינו שיביא יין לצדיק) שהם בחי' רגלין וע"י היין מתעורר שרש הגבורות שבבינה ובורחים החיצונים הנאחזים שם ואזי רגלי הבינה נעשים מוחין לזעיר. כי לנסך, היינו לשון מלוכה וממשלה. כמ"ש (תהלים ב.)^י ואני נסכתי מלכי וכו' ופירשו שם נסכתי המלכותי.

יין זה בחי' בינה, שורש הבכורה, יין המשמה לכן ע"י שמשקה את הצדיק מעורר את שרש הבכורה והברכה:

מזבח, זה בחי' דינים הנאחזים ברגלין:

וכן ת"ח, הם בחי' נ"ה נצח הוד [טו]/[טז] דהיינו בחי' רגלין ששם אחיזת הדין/ט"ז:
וזהו פירושו דהיינו הרוצה להמליך ולהמשיך לשון ממשלה, על עצמו את הש"י ולהמתיק הדינים, ע"י שרשם, שהוא יין המשמה. מזה יעשה, עצה^ט (טובה)^י ע"ז על זה, או ימלא גרונו של צדיקים ביין, או ע"י ריקודין שיכריח עצמו לרקוד בשמחה של מצוה/א"פ או ע"י פדיון שמכוון בממון כמ"ש לעיל/ב"ג: הביאור שמי שיש עליו דינים הנאחזים בו בבחי' המלכות שלו, שקשה לו בגלל זה להמליך על עצמו את הקב"ה, וידוע שמלכות בחי' רגלין לכן אותם הדינים שנאחזים במלכות נאחזים גם ברגליו שקשה לו לרקוד. לכן צריך לעורר שרש הגבורות שבבינה ולהמשיך משם שמחת לב אל הרגלין להמתיק אותם.

^ט בפשט לשון הגמ' ימלא דייקא עיין סוכה מט: דברי ריש לקיש כשהיו מנסכים יין על המזבח היו פוקקים את שיתין לקיים הסך נסך שכר לה' ואמר רב פפא שמע מינה כי שבע אינש חמרא מגרוניה שבע. דהיינו שהשביעה מיין היא דווקא בלגימות גדולות כך פרש"י ועי"ש מהרש"א שפירש להפך עכ"פ לפרש"י מובן מדוע נקט כאן ימלא גרונו דייקא.

ערוך לנר ד"ה אמר רבא צורבא מרבנן דלא נפישא לי' חמרא ליגמע גמועי: – הא דנקט רבא צורבא מרבנן דוקא י"ל דלשיטתו קאי דקאמרינן ביומא (דף ע"ו ע"ב) כתיב ישמח וקרינן ישמח זכה משמחו וכו' והיינו דאמר רבא חמרא וריחני פקחין ופי' רש"י שם זכה היינו לשתות במדה הרי דרבא יעץ לת"ח לשתות יין במדה שיהי' פקח בתורה וע"ז קאמר רבא דאם אין לו אותו מדה ישתה בלגימות גדולות:

^ט תהילים פרק ב (ו) ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדש:

רש"י (ו) ואני נסכתי מלכי – למה רגשתם ואנכי מניתי לי את זה לנסוך ולמלוך על ציון הר קדש:

רד"ק – (ו) ואני נסכתי מלכי. אמר, איך יחשבו הם לעקור המלכות מבית דוד ואני המלכותי ונסכתי אותו. ומלת נסכתי ענין קצינות וגדולה, כמו נסכי סיחון (יהושע יג, כא), וגם אלהיהם עם נסכיהם (דניאל יא, ח). ומלכי, רצונו לומר המלך שלי כי אני המלכותי, כמו שנאמר (ש"א טז, א), כי ראיתי בבניו לי מלך, רצונו לומר, לי לעבודתי, וכן אמר מלכי.

^ט שער הכוונות ק"ש דרוש ה' ד"ה וזה טעם משרו"ל

^ט שער הכוונות קריאת שמע דרוש ה' – וזה טעם משרו"ל שהק"ש מדאורייתא והתפל' מדרבנן. והענין הוא במה שנודע שנה"י דז"א מאירים בנוקב' בסוד ד' מוחין שבה. אמנם יורדין לה ג"כ בעת יחוד ק"ש ד' מוחין ממש מלמעלה מאו"א וזה אומרים דתפלה מדרבנן כי רבנן הם הנה"י בסוד מ"ש רז"ל בברכות הני ברכי דרבנן דשלהי כו' כי ה"ס ת"ח מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה' כו' שהם תרין לימודין תרי ערבי נחל נצח הוד ונמצא שבאותו הרגע של יחוד ק"ש יש יותר הארה בהם ממה שנעשה בתפלה כי אין ניכר אח"כ אור זה והוא מסתלק אחר זמן הק"ש ואח"כ ברמ"ח תיבין דק"ש אנו מורדין סוד הז"א כולו ברמ"ח איברים שבו ולכן אלו הרמ"ח תיבין דק"ש הם פרשיות תורה שבכתב כנודע כי ז"א נקרא תורה שבכתב.

^ט צ"ע איך ע"י שתית הת"ח ימתיק את עצמו אם הוא בעצמו בחי' רגלין כמבואר לעיל שמי שהוא בעצמו בחי' רגלין לא יכול להמתיק עצמו.

^צ ע"כ כי מבואר לקמן שכל ת"ח הוא רגלין, וא"כ מדוע צריך למלאות גרונו ולא שהוא ימלא גרון הצדיק הגדול ממנו? ונראה שאמנם לא ממתיק את עצמו אלא את המשקה אותו יין שהוא רגלין ביחס אל הת"ח. אלא שעדיין צ"ע לאיזה ענין מבואר שהוא בעצמו בחי' רגלין. וכן המזבח הוא רגלין משמע שהכח שלו להמתיק את הממלא גרונו יין זה כיון שהוא בעצמו יש בו חי' רגלין. ואולי הרגלין שבת"ח הם בחי' הדינין המתערין מינה שיש בבינה עילאה דהיינו שהם דינים קדושים ועל כן הממלא גרונו יין נמתק בשרשו שברגלי הת"ח.

^ט סוגרים אלה נמצאים כבר בדפוס

^ב צ"ע האם גם הסוגרים לשון רבנו או שמוהרנ"ת הוסיף אותן? ואם כן מדוע היה כל כך חשוב למוהרנ"ת להוסיף שהעצה טובה בתוך דברי רבינו. גם מה החידוש כאן יותר מכל עיצה של רבינו שכולן טובות.

^א כך משמע בתורה פא תנינא ובשיחות הר"ן קלא שדווקא בזמן של שמחת מצוה מסוגל לזה עי"ש.

^ב צ"ע כי לעיל למדנו שהריקוד הוא מכח השמחת לב שמתפשט לרגלין להמתיק הדין הנאחו בהם וזה שש"י ששותה יין וכאן לא מובן כיצד יעורר את שרש הגבורות בבינה ע"י ריקוד לבד.

דבשלמא בפדיון הנ"ל מבואר שע"י הידים שמניח על הממון נעשה בחי' ג' ידיו שהם מב שבבינה וכו' אבל הריקוד לבד כיצד מעורר בבינה את בחי' יין המשמה.

וכנראה צ"ל שיש בחי' שהתחתון מעורר את העליון ומכח הריקוד שמכריח עצמו לרקוד (על אף אחיזת הדין המונע מריקוד כמבואר בתורה קסט) עד שמעורר השמחה בלבו אזי חוזר השמחה מלבו ומתפשט לבטל לגמרי הדין מהרגלין ע"י הריקוד.

כמבואר לעיל מה שעשה יעקב אבינו כשראה שהוא בחי' רגלין שבהם נאחו הדין. וזה נעשה ע"י שמביא יין לצדיק שהוא לגביו כתר דזעיר, דהיינו לצדיק שהוא לגביו בעולם עליון יותר, כי כל דבר צריך להמתיק בשרשו, היכן שעדין לא נפגם, (וכנ"ל שיעקב הביא לאביו ואע"פ ששם יצחק היה מדתו שרש הגבורות שבבינה, אבל גם כל צדיק לגבי כל אדם הוא בחי' כזו, וכנ"ל לפי דרכינו שעל כן נדב ואביהו היו צריכים להביא יין למשה רבינו) העצה לזו רמזו חז"ל במימרא הנ"ל למלא גרונו של ת"ח ביין, זה כמו לנסך יין ע"ג המזבח, כי גרונו של הצדיק הוא בחי' השיתין של המזבח, וכמו שבמזבח נמתקין הדינים ע"י ניסוך היין שמעורר בשרש הגבורות שבבינה, את בחי' יין המשמח, על כלל ישראל, ע"י הכהן, כך ע"י שמשקה צדיק ביין, מעורר השרש גבורות שבבינה, להמתיק דיני הרגלין, וע"י שנכלל ומתבטל לצדיק נעשה לו בחי' רגלין, מועיל להמתיק הדינים הנאחזים בו. וכן הפדיון מה שמועיל להמתיק הדין מעצמו ע"י שהצדיק ממתיק הדין מהממון זה מכח שנתן צדקה לצדיק ונתבטל ונכלל בו. וצ"ע איך יכול הצדיק בעצמו שהוא בחי' נו"ה כנ"ל להמתיק את עצמו בשתית היין הרי נדב ואביהו לא הצליחו. ואולי התירוץ שבאמת הצדיק לא ממתיק את עצמו אלא רק את הנכלל בו ומשקהו.

גם ע"י מילוי גרונו של התלמידי חכמים ביין כפשוטו **נמתק הדינין** מל מי שהוא בחי' רגליהם כי היין מרחיב דעתם כי נמשך משע נהורין עם הח' חיוורתא שבבינה עילאה ונמתקים כל מי שנעשה בחי' רגלין לתלמיד חכם דהיינו שתומך בו בממון ויין בחי' שנעשה צוותא לצדיק שכל העולם נברא לזה.

וזה פי' שאמרו חז"ל (סוף ברכות) ת"ח מרבים שלום

בעולם, שעל ידם ע"י שממלאין גרונן ביין ואצלם הוא יין המשמח שמרחיב דעתם, ע"ז נמשך שם של מ"ב, שהם ש"ע נהורין, ועם ח' חוורתא גי' בשלום.

ות"ח נקראים נ"ה נצח הוד, דהיינו **רגלין** א, **כמ"ש במדרש** /זכנראה הכוונה לתרגום יונתן על הפסוק **שוקיו עמודי שש** [ג] /וי אמרו חז"ל **הם ת"ח** תלמידי חכמים, והתרגום על פסוק זה, שצדיקים הם עמודי העולם (ה) ושוק היינו רגל, וכן עמודים בחי' רגלין כנ"ל לגבי הממון. **וגם מזבח נקרא רגלין, כמ"ש (תהלים ד')** **זבחו זבחי צדק** דהיינו שהזבח/ נקרא צדק, וצדק בחי' רגלין **וכמ"ש (שם פה)** /**צדק לפניו יהלך** דהיינו שמדת צדק יש לה כח הליכה נמצא שהיא בחי' רגלין/ט:

וזה דהיינו המתקת דיני המלכות הנקראת רגלין, בשרש הגבורות שבבינה, זה גם **פי' הפסוק (שם כ)** /**יתן לך כלבבך**, דהיינו תיקון הגבורות בשרשן שבבינה ליבא, **ואימתי? כאשר** יתקיים המשך הפסוק **וכל עצתך ימלא** [א], דהיינו **ע"י מילוי גרונם של ת"ח** תלמיד חכם הנקרא עצה. ואזי יתן לך לבבך כי כשנמתק הדין אזי השפע שופע בלא מעצור.

כי ת"ח נקראים עצות, כמ"ש (אבות פ"ו) /**ונהנין ממנו עצה ותושיה, וכמ"ש (שם לג)** /**עצת ה' לעולם תעמוד**, ועמידת עצת ה' היא רק ע"י התלמידי חכמים **שהם עמודי עולם** ומגלים ומעמידים את עצותיו בעולם. **וכמ"ש (ישעיה יד)** /**ה' צבאות יעץ**, כי **ה' צבאות, הם נו"ה/טו** השמות הויה-צבקות רומזו לספירת הנצח ואלקים-צבקות רומזו לספירת הוד, [טז] נמצא שנצח והוד רמוזים בצבאות, וכשהנביא אומר ה' צבקות יעץ הכוונה לעצה מבחי' רגלי קדושתו שהם בחי' הצדיקים. נמצא התלמידי חכמים הם בחי' רגלים בחי' מזבח שהוא בחי' רגלים ובחי' עצה שהיא בחי' רגלין ולכן ע"י שממלא גרונם של ת"ח ביין הוא כמנסך יין לנקבי השיתין שעל המזבח דהיינו לבחי' הרגלים של המזבח, וממתיק את הדינים הנאחזים ברגלים ע"י היין ששרשו בשרש הדינים שבבינה. ונמתק הדין בשרשו.

^א **שער הכוונות** – דרושי כוונות קריאת שמע דרוש ה' וזה טעם משרז"ל שהק"ש מדאורייתא והתפלה מדרבנן. והענין הוא במה שנודע שנה"י דז"א מאירים בנוקב' בסוד ד' מוחין שבה. אמנם יורדין לה ג"כ בעת יחוד ק"ש ד' מוחין ממש מלמעלה מאז"א וזה אומרם דתפלה מדרבנן, כי רבנן הם הנה"י (דהיינו בחי' רגלים) בסוד מ"ש רז"ל בברכות הני ברכי דרבנן דשלהי כו'. כי ה"ס ת"ח מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בנין למודי ה' כו', שהם תרין לימודין, תרי ערבי נחל, נצח והוד. ונמצא שבאותו הרגע של יחוד ק"ש, יש יותר הארה בהם ממה שנעשה בתפלה, כי אין ניכר אח"כ אור זה, והוא מסתלק אחר זמן הק"ש, ואח"כ ברמ"ח תיבין דק"ש, אנו מורדין סוד הז"א כולו ברמ"ח איברים שבו. הטונה כי נתפלה מאיסי רק נחי' רבנן דהיינו נה"י זז"א אכל נק"ש מאיסי גם אז"א

^ב **לא** מצאתי את המדרש הזה.

^ג שיר השירים ה' טו

^ד **שיר השירים** פרק ה (טו) **שוקיו עמודי שש** מיסדיים על אדני פו מראהו פלכנון פחור פארוים:

תרגום יונתן (טו) וצדיקיא אנון עמודי עלמא בסיסן על סמכין דדהב טב אנון פתגמי אוריתא דעסקין בהון ומוכחין ית עמא בית ישראל למעבד רעותיה ואיהו מתמלי רחמין עליהון כסבא ומחור חוביהון דבית ישראל כתלג ומתעתד למעבד נצחון קרב א בעממיא דעברין על מימריה כעולם גבר וחסין כגולמישין:

^ה **עיין תרגום שם** [וצדיקיא אינון עמודי עלמא]

^ו **תהילים** פרק ד (ו) **זבחו זבחי צדק** ובטחו אל ידוד:

רש"י (ו) זבחו זבחי צדק – הצדיקו מעשיכם והרי אתם כמקריבים זבחים. ובטחו אל ה' – שישפיע לכם טובה ואל תחטאו לו בשביל ממון שאתם מצפים לקבל שכר מאת שאלו:

^ז **צ"ע שמביא** ראיה מהזבח למזבח. ואולי כוונת רבנו לפרש זבחו זבחי מזבח הנקרא צדק.

^ח **תהילים פרק פה** (יד) **צדק לפניו יהלך** וישם לדרך פעמיו:

^ט **וכן צדק מלכותא** קדישא כמבואר בפתח אליהו ורגלין בחי' מלכות שבה אחיות הדין כמ"ש רגליה יורדות מות.

^י **תהילים פרק כ** (ה) **יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא:**

^{יא} סוף הפסוק הנ"ל

^ב **משנה אבות** פרק ו (א) רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדרבים הרבה, ולא עוד אלא שקל העולם כלו פדאי הוא לו, ונקרא רע, אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלכשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה, ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וקנהר שאינו פוסק, והזה צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים:

^ג **תהילים פרק לג** (יא) **עצת ידוד לעולם תעמד** מחשבות לבו לוד יוד:

^ד **ישעיה פרק יד** (כו) **כי ידוד צבאות יעץ ומי יפר וידו הנוטויה ומי ישיבנה:**

^ה **ה' צבקות** הוא נצח ואלקים צבקות הוא הוד

^ו עיין שערי אורה שער ג' דו' ספירות ח' וו'

וכשממתיק דיני המלכות כנ"ל אזי נעשין רגלי הבינה שהם הת"ח, למוחין שלנו, והעצה שלהם שהיא בחי' רגלי הבינה, נעשית אצלינו מוחין חכמה ובינה. והיינו בכורה וברכה הנ"ל שרשן בבינה, שהיא עתיק, ששם השע"ח נהורין שהם הח' חיוורתי שהיא החכמה, דהיינו שמונה יודין שבשתי מילויי הויות שבבינה, ששם השם של מב, שממנו מאירים הש"ע נהורין, וכשהם מאירים אזי זוכה לדעת, בחי' השגות עוה"ב, שהיא הבינה בלבושים מתוקנים, דהיינו שכל לבוש לאורות עליונים מאיר לנו את הפנמיות שלו כפי הכלים שלנו עמ"נ להשיגו כראוי /י"ז:

¹⁷ **זוה שנקט** רבינו בשלום גמט' לבוש כי שלום רומז ליסוד דבינה (כמבואר בכתבי האריז"ל) והוא נעשה דעת לזעיר וכנ"ל שהכלל הוא שנה"י דבינה נעשים חב"ד לזעיר. ע"י המתקת הדינים ברגלי המלכות וכאן בעצה השלישית הדגש הוא על היסוד דייקא שנעשה דעת לזעיר והיינו בשלום. וכמבואר היטב בתורה ד' שדעת הוא השגות עוה"ב דהיינו הבינה ואז אין אצלו חילוק בין חסד לדין והיינו בשלום וכמבואר בתורה פ' ששלום מחבר בין הפכים. ועוד סמך לזה רבינו עניין הלבוש גמט' בשלום ושע"ח נהורין, כי ע"י עצת הת"ח דהיינו דבורי הצדיק שהם עצות קדושות כולו זרע אמת כמבואר בתורה ז', מכניס דעת בתלמיד וזוכה לתיקון המדמה (עיי' תורה ח' תנינא שזה עיקר מה שמקבלים מהצדיק) דהיינו לעשות לבושים מתוקנים להשגות וכמבואר בתורה ל' ואזי זוכה לשע"ח נהורין היפך הע"ש המקלקל את הלבושים וגורם לאדם להסתכל על החיצוניות של כל דבר, כי לבוש מתוקן מצמצם האור על מנת לגלותו בבחי' משל המגלה את הנמשל, אבל קליפת הע"ש מקלקל זאת, וגורם להתפס לחיצוניות המשל במקום לנמשל.

